

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكُمْ

उन सरदारों ने कहा जो बड़ाई तलब करते थे आप की क्रौम में से के ऐ शुअैब!

يَشْعَيْبُ وَالَّذِينَ أَمْنُوا مَعَكَ مِنْ قَرِيْتَنَا

हम तुम्हें और उन लोगों को भी जो तुम्हारे साथ ईमान लाए हैं अपनी भस्ती से निकाल देंगे, मगर

أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا ۖ قَالَ أَوْلَوْ كُنَّا كُرِهِينَ ۝

ये के तुम हमारे मजहब में लौट आओ. शुअैब (अलैहिस्सलाम) ने फरमाया कुया अगर ये हम नापसन्द करते हों?

قَدْ أَفْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ

तब तो हम ने अल्लाह पर जूठ बोला अगर हम तुम्हारे मजहब में लौट जाएं

بَعْدَ إِذْ بَحْتَنَا اللَّهُ مِنْهَا ۖ وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ

इस के बाद के अल्लाह ने हमें उस से नजात दी. और हमारे लिये जाई ज नहीं है के हम उस में

فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسَعَ رَبُّنَا كُلَّ

लौट जाएं मगर ये के हमारा रब अल्लाह चाहे. हमारा रब ईलम के ऐतेबार से हर

شَيْءٍ عِلْمًا ۖ عَلَى اللَّهِ تَوَكِّلُنَا رَبُّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا

यीज पर वसीअ है. अल्लाह ही पर हम ने तवक्कुल किया. ऐ हमारे रब! तू हमारे दरभियान और हमारी

وَبَيْنَ قَوْمَنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَتَحِينَ ۝ وَقَالَ

क्रौम के दरभियान ईन्साफ के साथ इसला कर हे और तू सभ से अच्छा इसला करने वाला है. और उन

الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنْ اتَّبَعُمْ شُعَيْبًا

सरदारों ने कहा जो काफिर थे आप की क्रौम में से के अगर तुम ने शुअैब (अलैहिस्सलाम) का ईतिहा किया

إِنَّمَا إِذَا لَخِسْرُونَ ۝ فَاخْذُنَّهُمُ الرَّجْفَةُ فَاصْبِحُوا

तो यकीन तुम नुकसान उठाने वाले बन जाओगे. फिर उन्हें अलगले ने पकड़ लिया, फिर वो अपने

فِي دَارِهِمْ جِئْتِينَ ۝ الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا

घरों में घुटने के बल पड़े रेह गए. वो लोग जिन्हों ने शुअैब (अलैहिस्सलाम) को जुठलाया

كَانَ لَهُ يَغْنُوا فِيهَا ۖ الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا

गोया वो उस में बसे ही नहीं थे. वो लोग जिन्हों ने शुअैब (अलैहिस्सलाम) को जुठलाया वही खसारा

هُمُ الْخَسِيرُينَ ۝ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ وَقَالَ يَقُولُ لَقَدْ

उठाने वाले बन गए. फिर शुअैब (अलैहिस्सलाम) ने उन से मुंह फेर लिया और फरमाया के ऐ क्रौम!

أَبْلَغْتُكُمْ رَسْلِتِ رَبِّيْ وَ تَصْحُّتُ لَكُمْ فَكَيْفَ أُسِّيْ

यकीनन मैं ने तुम्हें अपने रब के पैगामात पहोंचाए और मैं ने तुम्हारी ऐरेख्वाही की. फिर

عَلَى قَوْمٍ كُفِّرِيْنَ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ

मैं कैसे अफ़सोस करूँ काफ़िर क्रौम पर? और किसी बस्ती में हम ने कोई नभी नहीं भेजा

إِلَّا أَخْذَنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَدَهُمْ

मगर हम ने वहां वालों को तकलीफ और संघटी के अरिये पकड़ा, शायद वो

يَضَرَّعُونَ ۝ شَمَّ بَدَلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ

आजिगी करूँ. फिर हम ने बुराई के बदले में भवाई दी

حَتَّى عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ أَبَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ

यहां तक के वो भूषि कूले कूले और उन्होंने कहा कि हमारे बाप दादा को भी तकलीफ और भुशी पहोंची थी,

فَأَخْذَنَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ

फिर अचानक हम ने उन को पकड़ लिया ईस हाल में के उन्हें पता नहीं था. और अगर बस्तियों

الْقُرَائِيْ اَمْنُوا وَاتَّقُوا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَتٍ

वाले ईमान लाते और मुतकी बनते, तो हम उन पर आस्मान और जमीन की बरकात

مِنَ الشَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلِكُنْ كَذَبُوا فَأَخْذَنَهُمْ

खोल देते लेकिन उन्होंने जूठलाया, फिर हम ने उन को पकड़ लिया

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ أَفَأَمْنَ أَهْلُ الْقُرَائِيْ أَنْ يَأْتِيَهُمْ

उन आमाल की वजह से जो वो करते थे. क्या ये (मक्का की) बस्तियों वाले मामून हैं ईस से के उन के पास

بَاسُنَا بَيَّانًا وَهُمْ نَاهِيُونَ ۝ أَوْ أَمْنَ أَهْلُ الْقُرَائِيْ

हमारा अजाब आ जाए रात के वक्त ईस हाल में के वो सोअे हुए हों? क्या ये बस्तियों वाले ईस से

أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَاسُنَا ضُحَىٰ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۝ أَفَأَمْنُوا مَكْرَ

मामून हैं के उन के पास हमारा अजाब आ जाए चाशत के वक्त ईस हाल में के वो खेल रहे हों? क्या फिर वो

اللَّهُمَّ فَلَا يَأْمَنْ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَسِرُونَ ۝

अल्लाह की तटभीर से अमन मेंहै? फिर अल्लाह की तटभीर से अमन मेंहै रेहते मगर भसारा उठाने वाले लोग.

أَوَلَمْ يَهِدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ

क्या हिंदायत का बाईस नहीं बनी उन लोगों के लिये जो ईस जमीन के वारिस होते हैं यहां वालों के

أَهْلُهَا أَن لَوْ نَشَاءُ أَصْبِنُهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبِعُ

बाद ये बात के अगर हम चाहते तो उन्हें मूसीधत पढ़ोंगाते उन के गनाखों की वजह से? और हम उन के छिलों पर

عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠﴾ تِلْكَ الْقُرْبَىٰ نَفْصُنْ

ਮੁਹੂਰ ਲਗਾਤੇ ਹੋਣ, ਫਿਰ ਵੋ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਪਾਤੇ. ਯੇ ਬਸ਼ਿਤਯਾਂ ਜਿਨ ਕੇ ਕੁਛ ਕਿਸੇ ਹਮ

عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَإِهَا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ

આપ કે સામને બયાન કરતે હોય. યકીનન ઉન કે પૈગમ્બર ઉન કે પાસ

بِالْبَيْتِ فَمَا كَانُوا لِيُوْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ

રોશન મોઅજિઝાત લે કર આએ. ફિર વો ઈમાન નહીં લાતે થે ઈસ વજહ સે કે વો ઈસ સે પેહલે જુઠલા

كَذِلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكُفَّارِينَ ﴿١٠﴾

ચુકે થે. ઈસી તરફ અલ્લાહ કાફિરોં કે દિલોં પર મુહર લગા દેતે હોય.

وَمَا وَجَدْنَا لِإِكْرَاهٍ مِّنْ عَهْدٍ وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ

और हम ने उन में से अक्सर भौमिका के अहंकार नहीं पाया। और यकीन न हम ने उन में से अक्सर को

لَفْسِقِينَ ۝ شَمَّ بَعْثَنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ يَا يَتَّنَا

ਨਾਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਂਧਾ। ਫਿਰ ਹਮ ਨੇ ਉਨ ਕੇ ਬਾਅਦ ਮੂਸਾ (ਅਲੋਹਿਸ਼ਲਾਮ) ਕੋ ਭੇਜਾ ਅਪਨੀ ਆਧਾਰਤ ਦੇ ਕਰ

إِلَى فِرْعَوْنَ وَ مَلَائِكَةِ فَظَاهِمِهِ بِهَا هُنَّ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ

फ़िर और उस की जमाअत की तरफ़, फ़िर उन्होंने उन आयात के साथ गुल्म किया। फ़िर आप देखिये के

عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٣﴾ وَ قَالَ مُوسَى يُفْرَعُونُ

ફોન ફેલાને વાલોં કા અન્જામ કેસા હુવા. ઔર મૂસા (અદૈહિસ્સલામ) ને ફરમાયા એ ફિરઓન!

إِنَّ رَسُولَنَا مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنْ لَهُ أَقْوَالٌ

यकीनन मैं रघुवंश आलमीन की तरफ से भेजा हुवा पैगम्बर हूँ। लाईक हूँ के मैं अल्लाह के लिम्मे

عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ ۖ قَدْ جَعَلْتُمْ بَيِّنَةً مِّنْ رِبِّكُمْ

ન કહું સિવાએ હક બાત કે. યકીનન મૈં તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે રબ કી તરફ સે રોશન મોઅજિઝ લે કર

فَارْسِلْ مَعِي بَنِي إِسْرَائِيلَ ١٥٣ قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ

આયા હું, તો તુ મેરે સાથ બની ઈસ્રાઈલ કો જાને છે. ફિરઓન ને કહા કે અગર તુ મોઅજિઝ

بَايِّنَةٌ فَأَتَتْ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّدِيقِينَ ﴿١٠﴾ فَأَلْقَى

लाया है, तो तू उस को पेश कर अगर तू सच्चों में से है. फिर मूसा (अलैहि सलाम) ने

عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعَبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠﴾ وَ نَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا

अपना असा डाला, तो अचानक वो खुला अज्ञान बन गया। और मूसा (अलैहिस्सलाम) ने अपना हाथ

هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظَرِيْنَ ﴿١١﴾ قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمٍ فِرْعَوْنَ

गिरेबान से निकला तो अचानक वो देखने वालों के सामने रोशन हो गया। फ़िर औन की क्रैम के सरदारों ने कहा के

إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ عَلِيْمٌ ﴿١٢﴾ يَرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ

यकीनन ये माहिर जाहूगर हैं। ये चाहता है कि तुम्हें तुम्हारे मुल्क से निकाल

مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَا ذَا تَأْمُرُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا أَرْجِهُ وَأَخْاْلُ

दे। फ़िर तुम क्या मशवरा देते हो? उन्होंने कहा कि उन को और उन के भाई को मोहलत दीजिये और

وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حِشْرِيْنَ ﴿١٤﴾ يَا تُؤْكِيْ بِكُلِّ سِحْرٍ

शेषरों में जाहूगरों को ईकट्ठा करने वालों को ऐज दीजिये। कि वो आप के पास हर माहिर जाहूगर को

عَلِيْمٌ ﴿١٥﴾ وَ جَاءَ السَّحْرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا

ले आओ। और जाहूगर फ़िर औन के पास आ गए। उन्होंने कहा कि यकीनन हमारे लिये

لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَلِيْتِيْنَ ﴿١٦﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ

उजरत होनी चाहिये अगर हम गालिब हुवे। फ़िर औन ने कहा कि ज़हां! और यकीनन तुम

لَئِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿١٧﴾ قَالُوا يَمُوسَى إِنَّا أَنْ تُلْقِي وَإِنَّا

मुकर्बीन में से कर दिये जाओगे। जाहूगरों ने कहा ए मूसा! या आप डालोगे

أَنْ تَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِيْنَ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْفُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا

या हम डालें? मूसा (अलैहिस्सलाम) ने फरमाया कि तुम डालो। फ़िर जब उन्होंने डाला तो

سَحْرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَأُسْتَرْهُبُوهُمْ وَجَاءُو سِحْرٍ

उन्होंने लोगों की आंखों पर जाहू कर दिया और उन्होंने उन को डराना चाहा और वो भारी जाहू को

عَظِيْمٌ ﴿١٩﴾ وَ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَادَكَ

ले कर आओ थे। और हम ने मूसा (अलैहिस्सलाम) की तरफ वही की के अपना असा डाल दीजिये।

فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٢٠﴾ فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ

तो अचानक वो निगलने लगा। उन चीजों को जो वो जूठ बना कर लाए थे। फ़िर हक साबित हो गया

مَا كَانُوا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢١﴾ فَعَلِبُوا هُنَالِكَ وَأَنْقَلَبُوا

और उन का अमल बातिल हो गया। वहां पर जाहूगर मगलूब हो गए, और वो झलील

صِغِرِينَ ﴿١١﴾ وَالْقَوْمَ السَّحَرَةُ سُجِدُونَ ﴿١٢﴾ قَالُوا

ہو گا۔ اور جاہوگار سچھے میں گیر گا۔ اور ۰۷۹ نے

امَّا بَرَبُ الْعَالَمِينَ ﴿١٣﴾ رَبُّ مُوسَى وَهُرُونَ ﴿١٤﴾

کہا کہ ہم رجھل آلامین پر ۱۳ ماں لے آگے جو موسا اور ہارون (علیہم السلام) کا رجھ ہے۔

قَالَ فِرْعَوْنُ أَمْنُمْ يَهْ قَبْلَ أَنْ أَذَنَ لَكُمْ

فیروز اون نے کہا کہ تum عس پر ۱۳ ماں لے آگے ۱۳ سے پہلو کے میں تum ۱۳ جات ہے؟

إِنَّ هَذَا لَمَّا كُرُّ مَكْرُثُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لَتُخْرِجُوا مِنْهَا

یکینن یہ ہیلا ہے جو تum نے ۱۳ سے شہر میں کیا ہے تاکہ تum ۱۳ سے شہر سے یہاں والوں کو

أَهْلَهَا فَسُوفَ تَعْلَمُونَ ﴿١٥﴾ لَا قَطِعَنَّ أَيْدِيَكُمْ

نیکال دے۔ فیروز انکریب تum میں مالوں ہو جائے گا۔ میں تum کا ہاث اور پر

وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلَافِ ثُمَّ لَا صَلَبَتُكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٦﴾

جانبے میڈیا سے کاٹ ہے، فیروز میں تum سب کو سوچی ہے۔ ۰۷۹ نے

قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٧﴾ وَمَا تَنْقِمُ مِنَّا

کہا کہ یکینن ہم اپنے رجھ ہی کے پاس پلات کر جائے گے۔ اور ہماری ترک سے تujھے بھری نہیں لگی

إِلَّا أَنْ أَمَّا بَالِيَتِ رَبِّنَا لَهَا جَاءَتِنَا رَبِّنَا أَفْرَغَ

مجاہر یہ بات کہ ہم اپنے رجھ کی آیتوں پر ۱۳ ماں لے آگے جب وہ ہمارے پاس آئی۔ اسے ہمارے

عَلَيْنَا صَبَرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٨﴾ وَ قَالَ الْهَلْوَى

رجھ! ہم پر سبھ ۰۷۹ کے اور تúہ میں میسالماں ہونے کی ہاتھ میں وفاہت ہے۔ اور فیروز اون کی کوئی کے

مِنْ قَوْمٍ فِرْعَوْنَ أَتَذَرْسُ مُوسَى وَ قَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا

سرداڑوں نے کہا کہ تum ٹھوڈتے ہو موسا اور عس کی کوئی کو تاکہ وہ ۱۳ میں فساد

فِي الْأَرْضِ وَ يَدْرَكَ وَ الْهَتَكَ طَقَالَ سَنْقَتِلُ أَبْنَاءَهُمْ

فلایاں ہالانکے وہ تujھے اور ترے مابوڈاں کو ٹھوڈتا ہے۔ فیروز اون نے کہا انکریب ہم ۰۷۹ کے بیٹوں کو

وَنَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ وَ إِنَّا فَوَقَهُمْ قَهْرُونَ ﴿١٩﴾ قَالَ

کتل کر ہے اور ۰۷۹ کی اور توں کو لیندا رکھنے ہے اور یکینن ہم ۰۷۹ پر ۱۳ کیلیب ہے۔ موسا (علیہ السلام)

مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعْيِنُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ

نے اپنی کوئی سے فرمایا کہ تum اخلاق سے بدد مانو اور سبھ کرو۔

الْأَرْضَ إِلَيْهِ يُورْثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ

ये जमीन अल्लाह की है, अल्लाह उस का वारिस उसे बनाते हैं जिसे चाहते हैं अपने बन्दों में से।

وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ۝ قَالُوا أُوذِينَا مِنْ قَبْلِ

और अच्छा अन्नाम मुत्तकियों के लिये है। उन्होंने कहा कि हमें इत्ता दी गई इस से पेहले के

أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جَعَلْنَا ۝ قَالَ عَسَى رَبُّكُمْ

आप हमारे पास आए और उस के बाद भी के आप हमारे पास आए। मूसा (अलैहिस्सलाम) ने कहा-

أَنْ يَهْلِكَ عَدُوّكُمْ وَيَسْتَخْلِفُكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظَرُ

के हो सकता है तुम्हारा रब तुम्हारे दुश्मन को हलाक कर दे और तुम्हें इस मुक्ति में जानशीन बनाए,

كَيْفَ تَعْمَلُونَ ۝ وَلَقَدْ أَخْذَنَا آلٌ فِرْعَوْنَ

फ़िर हमें तुम कैसे अमल करते हो। और यकीनन हम ने आले फ़िराओं को पकड़ा

بِالسَّنِينَ وَ نَقْصٍ مِنَ الشَّمَرٍ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۝

कहतसाली और श्लों की कभी के जरिये ताके वो नसीहत हासिल करें।

فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هُنَّ

फ़िर जब उन्हें खुशाली पहोचती, तो वो कहते के ये तो हमारा हक है।

وَإِنْ تُصْبِهُمْ سَيِّئَةً يَطَّيِّرُوا بِمُوْسَى وَمَنْ مَعَهُ

और अगर उन्हें मुसीधत पहोचती तो वो बदक्षली लेते मूसा (अलैहिस्सलाम) से और उन लोगों से जो मूसा

أَلَا إِنَّمَا طَلَّرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ

(अलैहिस्सलाम) के साथ थे। सुनो! उन ही की नहुसत अल्लाह के पास है, लेकिन उन में से अक्सर

لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَقَالُوا مَهِمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ أَيَّةٍ

जानते नहीं। और उन्होंने कहा कि जो मोआजिं भी आप हमारे पास लाओगे

لِتَسْحَرَنَا بِهَا ۝ فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ۝ فَأَرْسَلْنَا

ताके तुम उस के जरिये हम पर जादू करो, तब भी हम उसे मानने वाले नहीं हैं।

عَلَيْهِمُ الطُّوفَانُ وَالْجَرَادُ وَالْقُمَلُ وَالضَّفَادُ

फ़िर हम ने उन पर जो तूफान और टिक्की और जुओं और मैन्डक

وَالَّذِمْ أَلِيَّتِ مُفْصَلِتِ ۝ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا

और खून, तक्षसीलवार निशानियां। फ़िर उन्होंने बड़ा बनना चाहा और वो मुजरिम

مُجْرِمِينَ ﴿٢٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَمْوُسَى

کوئی بھی نہیں تھا. اور جب عنہ پر انجام دے دیا گا تو کہنے لگے کہ اے موسا!

ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ هَلْنِ كَشْفَتْ

آپ ہمارے لیے اپنے رب سے ہٹا دیجیے۔ اسی طبقہ سے جو اس نے آپ سے کر رکھا ہے۔ کہ اس کے لیے اس کو

عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَّ لَكَ وَلَرْتُسِلَنَّ مَعَكَ بَنْتَ

یہ انجام تھا کہ ہم سے ہٹا دیا گا تو ہم تужھ پر ہمایاں لے آؤں گے اور تیرے ساتھ بھنی ہسراہیل کو

إِسْرَاءِيلَ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَى آجِلِهِمْ هُمْ

بے جگہ ہو گے۔ فیکر جب ہم نے عنہ پر انجام دیا اسکے بعد تک تھا جس

بِلْغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٢٥﴾ فَاتَّقِمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ

کوئی کو پھوپھو نہیں کیا تھا، تو ایسا نکل کر اس کو اس کی طرف کرنا لگا۔ فیکر ہم نے عنہ پر اسی طبقہ لیا، فیکر

فِي الْيَمِّ بِأَتْهُمْ كَذَّبُوا بِاِيمَنِنَا وَ كَانُوا عَنْهَا

ہم نے عنہ پر اسی طبقہ کیا تھا، تو اسی طبقہ کو اسی طبقہ کی طرف کرنا لگا۔ اور عنہ پر اسی طبقہ

غَفِيلِينَ ﴿٢٦﴾ وَ أَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ

گاہیں لے گئے۔ اور ہم نے وہیں بنا دیا۔ اس کوئی کو جس کو کہا جائے، اس کو کہا جائے۔ اس کو کہا جائے۔

مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا

زمین کے مشرک و مغارب میں اسی طبقہ کو اسی طبقہ کی طرف کرنا لگا۔ اسی طبقہ کو اسی طبقہ کی طرف کرنا لگا۔

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَى عَلَى بَنْتَ إِسْرَاءِيلَ هَهُ

اور آپ کے رب کے ایک کلیمات پورے ہو کر رکھے بھنی ہسراہیل پر

بِمَا صَبَرُوا وَ دَمَرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ

اسی طبقہ سے کہا گیا تھا۔ اور ہم نے تباہ کر دیا۔ اس کو جس طبقہ میں اسی طبقہ کی طرف کرنا لگا۔

وَقَوْمَةٌ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿٢٧﴾ وَجَوَزْنَا بِبَنِي

بننا رکھی تھی اور عنہ پر اسی طبقہ کی طرف کرنا لگا۔ اور ہم نے بھنی ہسراہیل

إِسْرَاءِيلَ الْبَحْرَ فَاتَّوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ

کو سمندر پار کرنا دیا، فیکر وہ آئے کہ کوئی پر

عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ هَهُ قَالُوا يَمْوُسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا

جسے ہٹا دیا گیا تھا۔ اسی طبقہ کی طرف کرنا لگا۔ اسی طبقہ کی طرف کرنا لگا۔

لَهُمُ الَّهُتُّ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ۝ إِنَّ هَؤُلَاءِ

لিযے مाखूد ہے۔ موسا (علیہ السلام) نے فرمایا یقیناً تم ایسی کوئی ہو جھالات کی باتے کرتے ہو۔ یقیناً

مُتَبَّرٌ مَا هُمْ رِفِيهٌ وَ بُطْلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

یہ لوگ جیسے چیز (دین) میں لگے ہے وہ تباہ ہونے والے ہے اور باتیل ہے وہ کام جو وہ کر رکھے ہے۔

قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيْكُمْ إِلَهًا وَ هُوَ فَضَلَّكُمْ

موسا (علیہ السلام) نے فرمایا کہا میں اخلاق کے اعلیٰ کوئی ماحصلہ کے توار پر تعمیر کر دے

عَلَى الْعَلَمِيْنَ ۝ وَإِذْ أَنْجَيْنَاهُمْ مِنْ أَلِ فِرْعَوْنَ

ہالانکے عس نے تعمیر تماام جہان والوں پر فوجیلات دی ہے۔ اور جب ہم نے تعمیر آلوں کی فرماں دین سے

يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۝ يُقْتَلُونَ أَبْنَاءَكُمْ

نسل دی جو تعمیر بادتاریں سزا کے ارجیے تکلیف دتے ہے، تعمیر آلوں کو کتل کرتے ہے

وَ يَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ طَ وَ فِي ذِلِّكُمْ بَلَاءٌ

اور تعمیر آلوں کو جندا رہنے دتے ہے۔ اور عس میں تعمیر آلوں کی ۲۶ کی

مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ۝ وَوْعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ

تارک سے باری ڈھنیاں ہے۔ اور ہم نے موسا (علیہ السلام) سے تیس رات کا وادا کیا۔

لَيْلَةً وَأَتَتْهُنَا بِعَشِيرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ

اور ہم نے عن کو اور دس راتوں کے ارجیے پورا کیا، فر اپ کے ۲۶ کا مुکرر کیا ہوا وکت چالیس

لَيْلَةً وَ قَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هُرُونَ اخْلُفْنِي

رات پوری ہو گئی۔ اور موسا (علیہ السلام) نے اپنے بھائی ہرون (علیہ السلام) سے فرمایا کہ تم میرے جانشین

فِي قَوْمٍ وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَبَّعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ۝

بن کر رکھے میری کوئی میں اور ڈھنلاہ کرنا اور فساد فلائے والوں کے راستے پر ملت چلنا۔ اور جب

وَلَهَا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَمَةُ رَبِّهِ ۝ قَالَ

موسا (علیہ السلام) آئے ہمارے وکتے مुکرر پر اور عن کے ۲۶ نے عن سے کلام کیا تو موسا (علیہ السلام) نے کہا

رَبِّ أَرْنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ ۝ قَالَ لَنْ تَرَنِي وَلَكِنْ

اے میرے ۲۶! اپ میں دیباہی کے میں اپ کی تارک دہبیں اخلاق کے فرمایا کہ اپ ہر چیز میں دہب نہیں

انْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَ مَكَانَهُ فَسَوْفَ

سکتے، لیکن اپ نیجاں کیجیے پھاڑ کی تارک، فر اگر وہ اپنی ۷۰۰ پر ٹھرا رکھے تو انکریب

تَرَبَّىٰ فَلَمَّا تَجْلَى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكَّاً وَخَرَّ

આપ મુજબ દેખોગે. ફિર જબ મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) કે રબ ને પણ પર તજલી ફરમાઈ તો ઉસે રેઝા રેઝા કર દિયા

مُوسَىٰ صَعِقًا جَلَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَنَكَ تُبْتُ

ઔર મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) બેઠોશ હો કર ગિર ગયે. ફિર જબ હોશ મેંઆવે તો કેહને લગે આપ પાક હૈ, મેંઆપ

إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ قَالَ يَمْوَسَىٰ

કી તરફ તૌબા કરતા હું ઔર મેં સબ સે પેહલે ઈમાન લાને વાલા હું અલ્લાહ ને ફરમાયા કે એ મૂસા!

إِنِّي أَصَطَّفِيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسْلَتِيْ وَ بِكَلَامِيْ

મેં ને આપ કો મુખ્તાજ કિયા તમામ ઈન્સાનોં સે અપને પૈગામાત દે કર ઔર મેરી હમકલામી કે જરિયે.

فَخُذْ مَا أَتَيْتُكَ وَ كُنْ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ ﴿٣﴾ وَ كَتَبْنَا لَهُ

ઈસ લિયે આપ લીજિયે ઉસે જો મેં ને આપ કો દિયા ઔર આપ શુકૃગુજારો મેં સે રહિયે. ઔર હમ ને ઉન્હે

فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَ تَفْصِيلًا

તખતિયોં મેં હર ચીજ કી નસીહત ઔર તફસીલ હર ચીજ કી લિખ

لِكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَ أَمْرُ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا

કર દી થી. ફિર તુમ ઉસ કો મજબૂત પકડ લો ઔર અપની કૌમ કો હુકમ દો કે ઉસ કે અચ્છે અહકામાત

بِالْحَسَنَةِ هَدَ سَارِيْكُمْ دَارَ الْفَسِيْقِيْنَ ﴿٤﴾ سَاصِرُفْ

પર અમલ કરો. અનકરીબ મેં તુમ્હેં નાફરમાનોં કા ધર દિખાઉંગા. મેં અનકરીબ મેરી આયતોં (કે સમજને)

عَنْ أَيْتَى الَّذِيْنَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ

સે હટા હુંગા. ઉન કો જો જમીન મેં નાહક તકબુર કરતે હો.

وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ أَيْتَ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ

ઔર અગર વો તમામ મોઓજિઝાત ભી દેખ લેતથ ભી વો ઈમાન ન લાવે. ઔર અગર વો હિદાયત કે રાસ્તે

الرُّشُدِ لَا يَتَخَذُ وَلَا سَبِيلًا وَ إِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ

કો હેખો તો ઉસ કો રાસ્તા ન બનાવો. ઔર અગર વો સરકશી કે રાસ્તે કો હેખો

يَتَخَذُ وَلَا سَبِيلًا ذِلِّكَ بِإِنَّهُمْ كَذَبُوا بِإِيْتَنَا وَ كَانُوا

તો ઉસે રાસ્તા બના લેં. યે ઈસ વજહ સે કે ઉન્હોંને હમારી આયતોં કો જુઠલાયા ઔર વો

عَنْهَا غَفِلِيْنَ ﴿٥﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَبُوا بِإِيْتَنَا وَ لِقاءً

ઉસ સે ગાફિલ થે. ઔર વો લોગ જિન્હોંને હમારી આયતોં કો જુઠલાયા ઔર આખિરત કે મિલને કો

الْآخِرَةِ حَبَطْتُ أَعْمَالُهُمْ ۖ هَلْ يُجْزَوُنَ إِلَّا

جُنُونًا يَعْسِلُونَ ﴿١٦﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

عند
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

مِنْ حُلْيَّهُمْ بِعْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوارٌ أَلَّهُ يَرَوُا أَنَّهُ

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

لَا يُكْلِمُهُمْ وَلَا يَهْدِيُهُمْ سَبِيلًا مِّنْ تَحْذِيفٍ وَكَانُوا

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

ظُلْمِيْنَ ﴿٢٠﴾ وَلَمَّا سُقِطَ فِي آيُدِيهِمْ وَرَأُوا أَنَّهُمْ

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

قَدْ ضَلُّوا ۝ قَالُوا لَئِنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٢٣﴾ وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

إِلَى قَوْمِهِ غَصْبَانَ أَسْفَانًا ۝ قَالَ بِئْسَهَا خَلْقُتُمُونِي

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

مِنْ بَعْدِي ۝ أَعْجَلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۝ وَالْقَى الْأَلْوَاحَ

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجْرِي إِلَيْهِ ۝ قَالَ ابْنَ أَمْرَ

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي ۝ وَ كَادُوا يَقْتُلُونِي ۝

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

فَلَمَّا تُشِيدُتِ الْأَعْدَاءِ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

الْقُلْمِيْنَ ﴿٣٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلَا نَهِيٌ وَادْخُلْنَا

عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣١﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣١﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣١﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ
عَنْهُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣١﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُّوسَى مِنْ بَعْدِهِ

١٨

فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرّحِيمِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ

अपनी रहमत में दाखिल कर दे. और तू अरहमुर्हाहिमीन है. यकीनन वो लोग

اتَّخَذُوا الْجُنُلَ سَيِّئَاتُهُمْ عَصَبُ مِنْ رَّبِّهِمْ وَذَلَّةٌ

जिन्होंने बछड़े को बनाया था, अनकरीब उन्हें उन के रब की तरफ से ग़ज़ब पहोंचेगा और हुन्यवी

فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذِلِكَ نَجْزِي الْمُفَارِقِينَ ۝

जिन्हाँ भी में ज़िल्लत पहोंचेंगी. और इसी तरह हम जूठ घडने वालों को सजा देते हैं.

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَأَمْنُوا

और वो लोग जिन्होंने ने बुरे काम किये, फ़िर उस के बाद तौबा की और ईमान लाए.

إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ وَلَمَّا سَكَتَ

यकीनन तेरा रब उस के बाद अलबत्ता बद्धशने वाला, निहायत रहम करने वाला है. और जब मूसा

عَنْ مُوسَى الْغَضْبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ ۚ وَفِي نُسْخَتِهَا

(अदैहिस्सलाम) का गुस्सा ठंडा हो गया तो आप ने तभतियों को लिया. और उस के मज़मून में

هُدَىٰ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ۝

हिदायत और रहमत थी उन लोगों के लिये जो अपने रब से डरते हैं.

وَاخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًاٰ لِتِيقَاتِنَا ۝

और मूसा (अदैहिस्सलाम) ने अपनी क्रौम के सतर आदमियों को हमारे वक्ते मुकर्रा के लिये मुन्तखब किया.

فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرِّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ

फ़िर जब उन को जलाके ने पकड़ लिया, तो मूसा (अदैहिस्सलाम) ने अर्ज किया के ऐ मेरे रब! अगर तू चाहता

أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلٍ وَإِيَّاَيِ ۖ أَتَهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ

तो उन्हें भी हलाक करता ईस से पेहले और मुझे भी क्या तू हमें हलाक करता है उस हरकत की वजह से जो हम

السُّفَهَاءُ مِنَّا إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ ۖ تُضِلُّ بِهَا مَنْ

में से बेवकूफ़ों ने की है? ये तो सिफ़ तेरा ईमिहान है. ईस के अरिये तू गुमराह करता है

تَشَاءُ وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ ۖ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَأَعْفُرُ لَنَا

जिसे चाहता है और हिदायत देता है जिसे चाहता है. तू हमारा कारसाज है, तू हमारी मग़फिरत कर दे

وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَفِيرِينَ ۝ وَأَكْتُبْ لَنَا

और हम पर रहम फ़रमा, तू बेहतरीन मग़फिरत करने वाला है. और हमारे लिये

فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَّ فِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُدْنَا

ਈਸ ਦੁਨਿਆ ਮੈਂ ਭਲਾਈ ਕਿਖ ਹੈ ਔਰ ਆਖਿਰਤ ਮੈਂ ਭੀ, ਯਕੀਨਨ ਹਮ ਨੇ

إِلَيْكَ قَالَ عَذَابٌ أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءَ

ਆਪ ਕੀ ਤਰ੍ਫ ਰੂਜੂਵਾਂ ਕਿਯਾ. ਅਲਲਾਹ ਨੇ ਫਰਮਾਯਾ ਕੇ ਅਪਨਾ ਅਜਾਬ ਮੈਂ ਉਸੇ ਪਛੋਂ ਚਾਹੁੰਗਾ। ਜਿਸੇ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਗਾ॥

وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ

ਔਰ ਮੇਰੀ ਰਹਮਤ ਹੁਣ ਚੀਜ਼ ਪਰ ਵਸੀਅ ਹੈ. ਅਨਕਰੀਬ ਮੈਂ ਉਸੇ ਲਿਖੁੰਗਾ। ਉਨ ਲੋਗਾਂ ਕੇ ਲਿਧੇ

يَتَقَوَّنَ وَيُؤْتُونَ الزَّكُوَةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِإِيمَانِ

ਜੋ ਇਤੇ ਹੋਣ ਔਰ ਝਕਾਤ ਫੇਤੇ ਹੋਣ ਔਰ ਜੋ ਹਮਾਰੀ ਆਧਤਾਂ ਪਰ ਈਮਾਨ

يُؤْمِنُونَ ۝ الَّذِينَ يَتَبَعَّونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ

ਰਖਤੇ ਹੋਣ. ਵੋ ਲੋਗ ਜੋ ਈਸ ਰਸੂਲੇ ਨਿਖੀਐ ਉਮ੍ਮੀ (ਸਲਲਲਾਹੁ ਅਲਯਾਹਿ ਵ ਸਲਲਾਮ) ਕਾ ਈਜ਼ਿਬਾ ਕਰਤੇ

الْأُمَّى الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ

ਹੋਣ ਜਿਸੇ ਵੋ ਅਪਨੇ ਪਾਸ ਤੌਰਾਤ ਔਰ ਈਜ਼ਿਲ ਮੈਂ ਲਿਖਾ ਹੁਵਾ

فِي التُّورَةِ وَالْإِنجِيلِ ذِي يَامِرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَا

ਪਾਤੇ ਹੋਣ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇਕ ਕਾਮਾਂ ਕਾ ਹੁਕਮ ਫੇਤੇ ਹੋਣ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰੇ ਕਾਮਾਂ ਸੇ

عَنِ الْبُنَكِرِ وَيُحْلِلُ لَهُمُ الظَّلَبِيَّتِ وَ يُحَرِّمُ عَلَيْهِمْ

ਰੋਕਤੇ ਹੋਣ ਔਰ ਉਨ ਕੇ ਲਿਧੇ ਪਾਕੀਆ ਚੀਜ਼ ਹਲਾਲ ਕਰਤੇ ਹੋਣ ਔਰ ਉਨ ਕੇ ਲਿਧੇ ਬੁਰੀ ਚੀਜ਼

الْخَبِيثَ وَيَضْعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَلَ الَّتِي كَانَتْ

ਹਰਾਮ ਕਰਤੇ ਹੋਣ ਔਰ ਉਨ ਸੇ ਉਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਕੋ ਛਟਾਤੇ ਹੋਣ (ਜੋ ਉਨ ਪਰ ਲਾਏ ਗਏ ਥੇ) ਔਰ ਵੋ ਤੌਕ ਜੋ ਉਨ

عَلَيْهِمْ ۝ قَالَذِينَ آمَنُوا بِهِ وَ عَزَّرُوا وَ نَصَرُوا

ਕੇ ਉਪਰ ਥੇ. ਫਿਰ ਵੋ ਲੋਗ ਜੋ ਨਿਖੀਐ ਉਮ੍ਮੀ (ਸਲਲਲਾਹੁ ਅਲਯਾਹਿ ਵ ਸਲਲਾਮ) ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਔਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ

وَاتَّبَعُوا التُّورَ الَّذِي أُنْزَلَ مَعَهُ ۝ أُولَئِكَ هُمْ

ਕੀ ਇਮਾਯਤ ਕੀ ਔਰ ਉਨ ਕੀ ਨੁਸ਼ਤ ਕੀ ਔਰ ਉਸ ਨੂਰ ਕੇ ਪੀਛੇ ਚਲੇ ਜੋ ਉਨ ਕੇ ਸਾਥ ਉਤਾਰਾ ਗਿਆ, ਧਹੀ ਲੋਗ ਫਲਾਈ

الْمُفْلِحُونَ ۝ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ

ਪਾਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋਣ. ਆਪ ਫਰਮਾ ਦੀਜਿਧੇ ਏ ਈਨਸਾਨੋ! ਯਕੀਨਨ ਮੈਂ ਤੁਮ ਸਥ ਕੀ ਤਰ੍ਫ

إِلَيْكُمْ جَمِيعًا إِلَذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

ਅਲਲਾਹ ਕਾ ਭੇਜਾ ਹੁਵਾ ਪੈਂਗਾਮਿਰ ਹੈ, ਉਸ ਅਲਲਾਹ ਕਾ ਜਿਸ ਕੇ ਲਿਧੇ ਆਸਮਾਨੋਂ ਔਰ ਜ਼ਮੀਨ ਕੀ ਸਲਤਨਤ ਹੈ.

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيٰ وَ يُمْتِتْ ۝ فَامْنُوا بِاللّٰهِ

जिस के सिवा कोई माखूद नहीं, वही ज़िन्दगी और मौत होता है। फिर तुम ईमान लाओ अल्लाह पर

وَ رَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَ كَلِمَتِهِ

और उस के रसूले नवीने उम्मी (सलललाहु अलयहि व सल्लम) पर जो ईमान रखते हैं अल्लाह पर और

وَاتَّقُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَمِنْ قَوْمٍ مُّوسَىٰ

उस के कलिमात पर और तुम उसी का ईतिबा करो ताके तुम हिदायत पाओ। और मूसा (अलैहिस्सलाम) की क्रैम में

أَمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَ بِهِ يَعْدُلُونَ ۝ وَ قَطَّعْنَاهُمْ

से एक जमानत थी जो हक की रहनुमाई करती थी और उसी के साथ इन्साफ करती थी। और हम

اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَّمًا وَ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَىٰ

ने उन को आरा कभी बनाया था। और हम ने मूसा (अलैहिस्सलाम) की तरफ वही

إِذْ اسْتَسْقَهُ قَوْمُهُ أَنِ اصْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ

की जब के मूसा (अलैहिस्सलाम) से उन की क्रैम ने पानी मांगा, (वही की) के आप अपना असा पथर पर

فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ

मारिये। फिर उस में से आरा यश्मे छूट पड़े। यकीनन सब लोगों ने

كُلُّ أُنَاسٍ مَّشَرَّبَهُمْ ۝ وَظَلَّلَنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ

अपने पीने की जगा को मालूम कर लिया। और हम ने उन पर बाधलों का साया किया

وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلُوْيَ ۝ كُلُّوْ مِنْ طَيِّبَتِ

और हम ने उन पर मन्न और सत्त्वा उतारा। के तुम खाओ उन उमदा चीजों में से जो हम ने

مَا رَزَقْنَاهُمْ ۝ وَمَا ظَلَمْوْنَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنفَسَهُمْ

तुम्हें रोजी के तौर पर दी। और उन्होंने हम पर ज़ुल्म नहीं किया, लेकिन वो खुद अपनी जानों पर

يَظْلِمُونَ ۝ وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ

ज़ुल्म करते थे। और जब उन से कहा गया के रहो ईस बस्ती में और

وَكُلُّوْ مِنْهَا حَيْثُ شَئْتُمْ ۝ وَقُولُوا حَتَّةٌ ۝ وَادْخُلُوا الْبَابَ

उस में से खाओ जहां तुम चाहो और तुम कहो और हम दरवाजे से सजदा करते हुवे

سُجَّلَ ۝ تَعْفِرْ لَكُمْ حَطَّيَتِكُمْ ۝ سَنَرِيْدُ الْهُسْنَيْنَ ۝

दृष्टिल हो जाओ, हम तुम्हारे लिये तुम्हारी खताएं बघा हो। अनकरीब हम नेकी करने वालों को मज़ीद हो।

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ

फिर उन में से जालिमों ने बात को बदल दिया। उस के अलावा से जो उन से कही गई थी,

لَهُمْ فَارْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا

इस लिये हम ने उन पर आस्मान से अग्राह भेजा। इस वजह से कि

يَظْلِمُونَ ۝ وَسَلَّهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ

वो जालिम थे। और आप उन से सवाल कीजिये। उस बस्ती के मुतअलिक जो समन्वय

حَاضِرَةً الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ

के किनारे पर थे। जब वो सनीचर के बारे में ज्यादती करते थे

إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيَّاتُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ

इस लिये कि उन के पास उन की मधलियां आती थीं। सनीचर के दिन पानी पर तैरती हुई और जिस दिन

لَا يَسْتِئْنُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذِلِكَ هُنَّ تَبْلُوُهُمْ

सनीचर नहीं होता था, तो मधलियां उन के पास नहीं आती थीं। इसी तरह हम उन को आजमाते थे

بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۝ وَإِذْ قَاتَ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ

इस वजह से कि वो फ़ासिक थे। और जब उन में से एक जमाअत ने कहा कि तुम क्यूं

لَمْ تَعْظُلُنَّ قَوْمًا إِلَهٌ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ

नसीहत करते हो ऐसी दैर्घ्य को जिन को अल्लाह हलाक करने वाले हैं या उन को सभ्य अग्राह हेने वाले हैं?

عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ

उन्होंने कहा कि (हम नसीहत करते हैं) तुम्हारे रब की तरफ उम्र पेश करने के लिये और इस लिये कि

يَتَّقُونَ ۝ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذَكَرُوا بِهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ

शायद वो डरे फिर जब उन्होंने भुला दिया। उस को जिस के जरिये उन को नसीहत की गई थी तो हम ने न जाता थी

يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخْذُنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا

उन को जो बुराई से रोकते थे और हम ने पकड़ लिया। उन को जो जालिम थे

بِعَذَابٍ بَيْسِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۝

सभ्य अग्राह में इस वजह से कि वो नाफ़रमान थे।

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوا قِرَدًا

फिर जब उन्होंने सरकरशी की उस से जिस से उन्हें मना किया गया था, तो हम ने उन से कहा कि तुम अलील

خُسِّينَ ﴿١١﴾ وَإِذْ تَأْذَنَ رَبُّكَ لِيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ

بَنَادِرَ بَنَ جَآءُوا. أُوْرَ جَبَ آپَ کے رَبِّ نے اُولَئِانَ کِیا کے وَوَوَ عَنْ پَرِ کَيَا مَاتَ کے

إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُوْمُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۖ

دِنَ تَکَ جَرَرَ بَهْجَتَا رَهْجَوَا اُسَے شَبَسَ کَوَ جَوَ عَنْهُ بَدَتَرَیِنَ سَجَا سَے تَکَلَّیِشَ ہے.

إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ۝ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

يَكْنَیِنَ تَرَوَ رَبِّ اَلَّا بَلَبَتَا جَلَدَ سَجَا دَنَے وَالَّا. اُوْرَ يَكْنَیِنَ وَوَوَ بَحْشَانَ وَالَّا، نِيَحَّيَتَ رَهْمَ وَالَّا. ہے.

وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا ۝ مِنْهُمُ الصَّالِحُونَ

اُوْرَ ہَمَ نَے عَنْهُ جَمِینَ مَےِ اَلَّا جَلَدَ اَلَّا جَلَدَ عَمَّتَنَ بَنَانَیَا. عَنْ مَےِ سَے کُوچَ نَکَ ہُے اُوْرَ

وَمِنْهُمْ دُونَ ذِلِّكَ ذَوَّبَ لِبَوْنَهُمْ بِالْحَسَنَةِ وَالسَّيَّاتِ

عَنْ مَےِ سَے کُوچَ عَسَ سَے کَمَتَرَ ہُے. اُوْرَ ہَمَ نَے عَنْهُ آجَمَایَا نَے اَمَاتَوَ اُوْرَ نِیکَمَاتَوَ (آجَابَ) کَے

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ

اَرِیَہِ شَایِدَ وَوَوَ بَاجَ آپَوَنَ. فِیْرَ عَنْ کَوَ بَادَ نَابَلَشَ آپَوَنَ

وَرِثُوا الْكِتَبَ يَاخْدُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدَنِي

جَوَ کِتَابَ کَے وَارِیَسَ ہُوَوَ جَوَ ہَسَ جَلَیِلَ ہُنْیَا کَا سَامَانَ لَتَے ہے اُوْرَ کَہَتَے ہے

وَيَقُولُونَ سَيْغَفِرُ لَنَا ۝ وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ

کَے انَکَرِیَہِ ہَمَارَیِ تَوَ مَگَافِرَتَ ہَوَ جَاءَوَنَیِ. اُوْرَ اَجَارَ عَنْ کَے پَاسَ عَسَیِ جَسَ سَامَانَ آتَا

يَاخْدُوْهُ ۝ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيشَاقُ الْكِتَبِ

تَوَ عَسَ کَوَ بَھِ لَتَے. کَيَا عَنْ سَے کِتَابَ مَےِ اَھَدَ نَہِیںَ لَیِّدَا گَيَا ہَا

أَنْ لَّا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ ۝ وَدَرْسُوا مَا فِيهِ

کَے وَوَوَ اَلَّا سَلَاحَ پَرِ سِیَوَامَےِ ہَکَ کَے نَہِیںَ کَھَوَوَ اُوْرَ عَنْہُوَ نَے پَلَھَ لَیِّدَا ہَا عَسَ کِتَابَ مَےِ ہے.

وَالدَّارُ الْمُخْرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۝

اُوْرَ آپِیِرَتَ وَالَّا وَالَّا ہَرَ بَهْتَرَ ہے عَنْ کَے لَیِّدَے جَوَ مُوتَکَیِ ہے.

أَفَلَمْ تَعْقِلُوْنَ ۝ وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَبِ وَأَقَامُوا

کَيَا فِیْرَ تَوَمَ اَکَلَ نَہِیںَ رَبَتَے؟ اُوْرَ وَوَوَ لَوَوَ جَوَ کِتَابَ کَوَ مَجَبُوتَیِ سَے پَکَوَتَے ہے اُوْرَ نَمَاجَ کَاَہِمَ

الصَّلَاةُ ۝ إِنَّا لَأَنْضِبْعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ۝ وَإِذْ

کَرَتَے ہے، يَكْنَیِنَ ہَمَ ہَسَلَاحَ کَرَنَے وَالَّا کَا اَجَارَ جَائِیَہِ نَہِیںَ کَرَوَے. اُوْرَ جَبَ

تَتَقَبَّلُ الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَاتَةُ ظُلَّةٍ وَظَنُّوا أَنَّهُ

ہم نے ان کے عپر پھاٹ کو ٹوٹایا گیا کہ وہ ساہے بان ہے اور انہوں نے سماں کے وہ

وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا أَتَيْنَاهُمْ بِقُوَّةٍ وَادْكُرُوا

ان پر گیرنے والے ہیں۔ (کہا کہ) مجبوتوں سے پکڑوں اسے جو ہم نے تعمیل کیا ہے اور یاد کرو

مَا فِيهِ لَعْلَكُمْ تَتَقَبَّلُونَ وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ

وس کو جو وہ میں ہے تاکہ تم میٹ کی بناوے۔ اور جب کے تعمیلے رہ نے

مِنْ بَيْنِ أَدَمَ مِنْ طَهُورِهِمْ ذُرِّيَّتُهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ

بنو آدم کی جو ریاست کو ان کی پوشتوں سے نیکاں کر اسے دیا اور انہوں نے اپنی جانوں

عَلَى أَنفُسِهِمْ أَلْسُتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا

کے بیانیں جو اسے بنایا کیا کہ تم نہیں بیٹھے! ہم جو اسے دیتے ہیں۔

أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَفِيلِينَ

(یہ اس لیے کیا) کے کہیں تم کیا میں تعمیل کر دیں تو اس سے بخوبی (گاہیں) ہے۔

أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ أَبَاؤُنَا مِنْ قَبْلِ وَكُنَّا

یا تم کہیں یہ کہو کہ ہمارے باپ دادا نے اس سے پہلے شرک کیا تھا اور ہم تو

ذُرِّيَّةٌ مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ

ان کے بعد آنے والی اولیاں ہے۔ کیا فکر آپ ہم میں ہلکا کرتے ہیں اس ہرگز کی وجہ سے جو

الْمُبْطَلُونَ وَكَذَلِكَ نَفَصِّلُ الْآيَتِ وَلَعَلَّهُمْ

باعتیل پرستوں نے کی؟ اور اسی تردد آیات کو ہم تفسیل سے بیان کرتے ہیں شاید کہ وہ

يَرْجِعُونَ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الدِّيَنِ اَتَيْنَاهُ

باعچے اور آپ ان کے سامنے اس شام کا کیسہ تیلابات کیسے ہم نے اپنی آیات

اَيْتَنَا فَانْسَلَحَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ

دی گئی، فکر کو ان سے سالیم نیکل گیا اور شیطان اس کے پیछے پدا، فکر کو گومراہی

مِنَ الْغُوَيْنَ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ

میں سے ہو گیا۔ اور اگر ہم یہ کہتے تو اسے ان آیات کی وجہ سے عپر ٹوٹاتے، لیکن وہ

اَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوْلُهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ

ہمہ شاہی نیچے زمین کی تاریخ گیا اور اپنی حواسی کے پیछے چلتا رہا۔ تو اس کا ہال کوتے

الْكَلِبُ ۚ إِنْ تَحْمِلُ عَلَيْهِ يَلْهَثُ أَوْ تَتْرُكُهُ

کے ہال کی ترہ ہے کہ اگر تم اس پر بوج لادو تب بھی ہانپے گا یا اس کو ڈوڈو تب بھی وہ

يَلْهَثُ ۖ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا ۝ بِإِيمَانِنَا

ہانپے گا۔ یہ اس کیم کا ہال ہے جسکو نے ہماری آیاتوں کو جوہلایا۔

فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۝ سَاءَ

تو اپ یہ کسکے بیان کیجیے تاکہ وہ سوچے۔ بھری

مَثَلًا ۝ الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَبُوا ۝ بِإِيمَانِنَا وَأَنفُسَهُمْ

میساں ہے اس کیم کی جس نے ہماری آیاتوں کو جوہلایا اور جو اپنی

كَانُوا يَظْلِمُونَ ۝ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِيٌ ۝

جانوں پر جوہل کرتے ہو۔ جس کو اخلاقی ہدایت ہے وہ ہدایتیاں ہے۔

وَمَنْ يُضْلِلُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخُسْرُونَ ۝ وَلَقَدْ

اوہ جس کو اخلاقی گوہراہ کر دے تو وہی لوگ جس سارا عدایے والے ہے۔ اور یکینن

ذَرَانَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْأَنْسُسِ ۝

ہم نے جہنم کے لیے بہوت سے جنات اور انسانوں کو پیدا کیا۔

لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا ۖ وَلَهُمْ أَعْيُنٌ

عن کے پاس دل ہے جس سے وہ سمجھتے نہیں۔ اور عن کے پاس آنے تو ہے

لَّا يُبَصِّرُونَ بِهَا ۖ وَلَهُمْ أَذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَا ۝

(لےکن) عن سے وہ دیکھتے نہیں۔ اور عن کے پاس کان تو ہے (لےکن) عن سے وہ سمعتے نہیں۔

أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۖ أُولَئِكَ هُمْ

یہ چوپاہوں کی ترہ ہے، بلکہ عن سے بھی جیسا جوہل گوہراہ ہے۔ وہی لوگ گاہل

الْغَفِلُونَ ۝ وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ۝ فَادْعُوهُ

ہے۔ اور اخلاقی کے لیے ایکھے ایکھے نام ہے، تو اخلاقی کو عن ناموں کے جریے

بِهَا ۖ وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحَدُونَ فِيَّ أَسْمَاءٍ بِهَا ۝

پوکارو۔ اور ڈوڈو عن لوگوں کو جو اخلاقی کے ناموں میں تھہا راستا ڈھیتیا ر کرتے ہے۔

سَيْجِزُونَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَمَمَّنْ خَلَقَنَا

انکریب عن سزا دی جائے گی اس کی جو وہ کر رہے ہے۔ اور ہماری بخشش میں سے

۱۸۷ اُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَ بِهِ يَعْدِلُونَ

ओक जमाअत है जो हक की रहनुमाई करती है और उसी के अरिये इन्साफ़ करती है.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاِيْتِنَا سَنَسْتَدِرْجُهُمْ

और वो लोग जिन्होंने हमारी आयतों को जुठलाया अनकरीब हम उन्हें आहिस्ता आहिस्ता पकड़ेगे

۱۸۸ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾ وَأُمْلَى لَهُمْ قَدْ اِنَّ كَيْدُهُ

इस तरीके से के उन्हें पता न चले. और मैं उन को मोहलत दूँगा॥. यकीनन मेरी तदभीर

۱۸۹ مَتِينٌ ﴿١٨٩﴾ اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا سَكَنَةً مَا بِصَاحِبِهِمْ

मज़बूत है. क्या उन्होंने सोचा नहीं कि उन के नवी को जुनून

۱۹۰ مِنْ جِتَّهٖ اِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٩٠﴾ اَوَلَمْ يَنْظُرُوا

नहीं है? ये तो साफ़ साफ़ उराने वाले हैं. क्या उन्होंने देखा नहीं

۱۹۱ فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ

आस्मानों और जमीन की सल्तनत में और उन चीजों में जो अल्लाह ने पैदा की,

۱۹۲ مِنْ شَيْءٍ وَّاَنْ عَسَى اَنْ يَكُونَ قَدْ اَقْتَرَبَ اَجْلُهُمْ

और (न देखा) ये के हो सकता है कि उन की आधिरी मुद्दत करीब आ चुकी हो.

۱۹۳ فِيَأْيَ حَدِيْثٍ بَعْدَ يُؤْمِنُونَ ﴿١٩٣﴾ مَنْ يُضْلِلُ

फिर उस के बाए किस चीज पर वो ईमान लाएंगे? जिस को अल्लाह गुमराह

۱۹۴ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذْرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ

कर दे उसे कोई छिद्रायत हेने वाला नहीं. और अल्लाह उन्हें उन की सरकशी में सरगरदां

۱۹۵ يَعْمَهُونَ ﴿١٩٥﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ

छोड़ देते हैं. वो आप से सवाल करते हैं क्यामत के मुतअलिलक के उस के वाकेअ होने का वक्त

۱۹۶ مُرْسِهَا قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّهِ لَا يُجَلِّيهَا

क्या है? आप फरमा दीजिये के उस का ईलम तो सिफ़ मेरे रथ के पास है. उसे उस के वक्त पर

۱۹۷ لَوْقَتِهَا اِلَّا هُوَ مَنْ تَقْلِتُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

आहिर नहीं करेगा मगर वही. क्यामत बड़ी भारी चीज है आस्मानों और जमीन में. वो तुम्हारे

۱۹۸ لَوْ تَأْتِيكُمْ اِلَّا بَعْتَهٗ يَسْأَلُونَكَ كَائِنَكَ حَفَّى عَنْهَا

पास नहीं आएगी मगर अचानक. वो आप से सवाल करते हैं गोया आप क्यामत के बारे में जानते हैं.

قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ

आप फरमा दीजिये के उस का इत्तम तो सिंह अल्लाह के पास है, लेकिन लोगों में से अक्सर जानते नहीं.

لَا يَعْلَمُونَ ﴿١﴾ قُلْ لَأَنَّمِلْكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا

आप फरमा दीजिये के मैं अपनी जान के लिये नहीं और ज़रूर का मालिक नहीं हूँ.

إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَا سَتَكْتُرُوتُ

मगर वही जो अल्लाह चाहे. और अगर मैं जैब जानता होता तो मैं ऐरे ज्यादा

مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَنَى السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ

तलब कर लेता और मुझे कोई तकलीफ न पहोंचती. मैं तो सिंह डराने वाला और बशारत

وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ

है वाला हूँ और आपके लिये जो इमान लाती है. वही अल्लाह है जिसने तुम्हें पैदा किया है एक

مِنْ تَقْسِيسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ

जान से (आदम अलैहिस्सलाम से) और उसी से उन की भीवी को बनाया ताके वो उन की तरफ सुझा हासिल

إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغْشَاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَهَرَّتْ

करे. फिर जब (आदम अलैहिस्सलाम) ने उनसे सोहबत की तो वो हमिला हो गई हड्डे हमल से, फिर वो उस को ले

بِهِ فَلَمَّا أَتَقْلَتْ دَعَوا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَيْنَ اتَّيَتَنَا

कर चलती रही. फिर जब वो बोजल हुई तो दोनों ने अल्लाह से, अपने रथ से, हुआ की के अगर तू हमें नेक

صَالِحًا لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّكِّرِينَ ﴿٣﴾ فَلَمَّا اتَّهَمَاهَا

औलाद देगा तो हम शुक अदा करने वालों में से बन जाएंगे. फिर जब अल्लाह ने उन्हें सालोह औलाद ही

صَالِحًا جَعَلَ لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا اتَّهَمَاهَا فَتَعَلَّمَ

तो वो अल्लाह के लिये शरीक ठेहराने लगे उस में जो अल्लाह ने उन्हें दिया. तो अल्लाह भरतर है उन

اللَّهُ عَمَّا يُسْرِكُونَ ﴿٤﴾ أَيُّشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ

चीजों से जिस को वो शरीक ठेहरा रहे हैं. क्या वो शरीक ठेहराते हैं उन चीजों को जो कुछ भी पैदा नहीं

شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٥﴾ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا

कर सकती, बल्कि वो खुद ही मखूक हैं. और वो उन की मदद की ताकत नहीं रखते

وَلَا أَنفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى

बल्कि वो खुद अपनी मदद भी नहीं कर सकते. और अगर आप उन्हें बुलाएं छिद्रायत की

الْهُدَى لَوْيَتِّعُوكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُهُمْ

तरफ़ तो वो आप के पीछे नहीं चलेंगे। तुम पर बराबर हैं याहे तुम उन को पुकारो

أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ ﴿١٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ

या तुम युप रहो। यकीनन जिन को तुम पुकारते हो अल्लाह के

اللَّهُ عِبَادُ أَمْتَالُكُمْ قَادْعُوهُمْ فَلَيُسْتَجِيبُوا لَكُمْ

अलावा वो तुम्हारे जैसे बन्दे हैं, किर तुम उन्हें पुकारो, तो उन्हें याहिये के वो तुम्हें जवाब हैं

إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ ﴿٢٠﴾ أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ

अगर तुम सच्ये हो। क्या उन के पैर हैं जिन से वो चलते हैं?

إِنَّ رَبَّهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا زَ أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ

या उन के हाथ हैं जिन से वो पकड़ते हैं? या उन की आँखें हैं जिन से

يُبْصِرُونَ بِهَا زَ أَمْ لَهُمْ أَذْانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلِّ

वो देखते हैं? या उन के कान हैं जिन से वो सुन सकते हैं? आप फरमा दीजिये के

إِذْعُوا شَرِكَاءَكُمْ ثُمَّ رَكِيدُونَ قَلَا تُنْظَرُونَ ﴿٢١﴾

तुम अपने शुरका को पुकारो, किर तुम मेरे भिलाक मकर करो, किर मुझे मोहलत भी मत दो।

إِنَّ وَرِيلَةَ اللَّهِ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَبَ زَ وَهُوَ يَتَوَلَّ

यकीनन मेरा कारसाज वो अल्लाह है जिस ने ये किताब उतारी। और वो नेक लोगों का

الصَّلِحِينَ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ

वाली है। और जिन को तुम अल्लाह के अलावा पुकारते हो

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿٢٣﴾

वो तुम्हारी नुस्रत की ताकत नहीं रखते और न ही वो अपने आप की मदद कर सकते हैं।

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا وَتَرَهُمْ

और अगर आप उन्हें भुलाएं हिदायत की तरफ़ तो वो सुनते भी नहीं। और आप उन्हें देखोगे

يَنْظَرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٤﴾ خُذْ الْعَفْوَ

के वो आप की तरफ़ देख रहे हैं हालांकि वो देख नहीं पाते। आप माझी को लीजिये

وَأُمْرٌ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجِهَلِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِمَّا

और नेकी का हुक्म दीजिये और जाहिलों से ऐराज कीजिये। और अगर

يَنْرَغِنَكَ مِنَ الشَّيْطِنِ نَرْغٌ فَاسْتَعِدْ بِاللَّهِ إِنَّهُ

आप को शयतान की तरफ से कोई वसवसा आये तो अल्लाह की पनाह तब लिजिये। यकीनन वो

سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَفِيفٌ

सुनने वाला, ईश्वर वाला है। यकीनन वो जो मुत्तकी हैं जब उन्हें शयतान की तरफ से कोई

مِنَ الشَّيْطِنِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٢﴾

वसवसा पहोचता है, तो वो जिक्र (याद) में लग जाते हैं, फिर उसी वक्त उन्हें भसीरत मिल जाती है।

وَإِخْوَانُهُمْ يَمْدُودُهُمْ فِي الْغَيْثِ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ﴿٣﴾

और उन के भाई उन्हें खीच रहे हैं सरकशी में, फिर वो कोताही नहीं करते। और जब

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِأَيَّةٍ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا

उन के पास आप कोई मोअज्जिज़ा नहीं लाते तो केहते हैं कि तुम कोई मोअज्जिज़ा चुन कर क्यूँ नहीं लाए?

قُلْ إِنَّمَا أَتَبْعُ مَا يُوْحَى إِلَيَّ مِنْ رَبِّيْ هَذَا

आप इरमा दीजिये के मैं तो सिर्फ उस के पीछे चलता हूँ जो मेरी तरफ मेरे रब की तरफ से वही की जाती है।

بَصَارِرُ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدَىٰ وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ

ये तुम्हारे रब की तरफ से भसीरत हैं और हिदायत और रहमत है ऐसी कोम के लिये

يُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ

जो ईमान लाती है। और जब कुर्बान पण्डा जाए तो सभ उस की तरफ कान लगाओ

وَأَنْصِسْتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥﴾ وَادْكُرْ رَبَّكَ

और खामोशी ईजित्यार करो ताके तुम पर रहम किया जाए। और आप अपने रब को याद कीजिये

فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ

अपने हिल में आजिज़ी के साथ और डरते डरते और आवाज बुलन्द किये बगैर

بِالْغُدْوِ وَالْأَصَابِلِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَيْفِلِينَ ﴿٦﴾

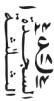
सुष्ठुप्त ۹ शाम और आप गाफिलों में से न बनें।

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

यकीनन वो इरिश्ते जो तेरे रब के पास हैं वो अल्लाह की ईबादत से तकध्युर नहीं करते,

عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٧﴾

भृके वो उस की तस्थीत करते हैं और उसी को सजदा करते हैं।

رکوعاً تھا ۱۰

(٨) سُورَةُ الْأَنْفَالِ مَدْرِسَةٌ

۷۵

ઓર્ડરોફરુક્તાએ

સૂરાએ અન્ધાલ મદીના મેં નાજિલ હુઈ

ਈਸ ਮੌਜੂਦਾ ਆਯਤਾਂ ਹਨ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ਪਛਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਲਵਾਹ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਜੋ ਬਡਾ ਮੇਹਰਬਾਨ, ਨਿਹਾਂਧ ਰਹਮ ਵਾਲਾ ਹੈ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ

ये आप से सवाल करते हैं अमवाले गनीभत के मुत्तअलिक. आप फरमा दीजिये के अमवाले गनीभत अल्लाह और

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا دَارَتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ

रसूल के लिये हैं, तो अल्लाह से इरो और आपस के तथा अल्लुक्तात उस्तुवार कर लो, और ईतायत करो अल्लाह की

وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ

ਔਰ ਉਸ ਕੇ ਰਸੂਲ ਕੀ ਅਗਰ ਤੁਮ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਹੋ। ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਝ ਵਣੀ

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلَيَّتْ

ਉਨ ਕੇ ਜਥੁਂ ਅਲਵਾਹ ਕੋ ਧਾਂਦਿਆ ਜਾਏ ਤੋਂ ਉਨ ਕੇ ਹਿਲ ਹਿਲ ਜਾਤੇ ਹੋਣ ਔਰ ਜਥੁਂ ਉਨ ਪਰ ਅਲਵਾਹ ਦੀ ਆਧਤੇ

عَلَيْهِمْ أَيْتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَى رَبِّهِمْ

तिलावत की जाति हैं तो ये आयतें उन का ईमान बरण्हा हेती हैं और वो अपने रब पर तवक्कुल

يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقْبِلُونَ الصَّلَاةَ وَمَمَّا رَزَقْنَاهُمْ

કરતે હું. જો નમાજ કાઈમ કરતે હું ઔર ઉન ચીઓં મેં સે જો હમ ને ખાને કે લિયે ઉન્હેં હીં

يُنْفِقُونَ ٢ **أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا** لَهُمْ

ખર્ચ કરતે હેં. યહી હકીકી મોભિન હેં. ઉન કે લિયે ઉન કે

دَرْجَتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

੨੬ ਕੇ ਪਾਸ ਦਰਜਾਤ ਹੈ ਔਰ ਮਗਫ਼ਿਰਤ ਹੈ ਔਰ ਈਜ਼ਾਤ ਵਾਲੀ ਰੋਜ਼ੀ ਹੈ।

كَمَا أَخْرَجَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فِرِيقًا

जैसा के आप को आप के रब ने आप के घर से हक के खातिर निकाला। और यकीनन ईमान वालों की एक

الْمُؤْمِنُونَ ۖ لَكُرْهُونَ ۚ يُجَادِلُونَكَ مَنْ

જમાઅત અલખતા નાપસન્દ કર રહી થી. વો આપ સે જગડ રહે થે

فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَثَابَ يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ

وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۝ وَإِذْ يَعْدُكُمُ اللَّهُ أَحْدَى

ઈસ હાલ મેં કેવો ઉસે દેખ રહે હો. ઓર જબ તુમ સે અલ્લાહ વાદા કર રહા થા દો જમાઅતો મેં સે એક કા

الظَّالِمَاتِينَ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ

કે યકીનન એક તુમ્હારે લિયે હૈ ઓર તુમ ચાહ રહે થે કે (ખતરે કે) કાંટે વાલા ન હો

الشَّوَّكَةُ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُّحِقَّ

વો જમાઅત તુમ્હારે લિયે હો જાએ ઓર અલ્લાહ ચાહતે થે કે હક કો અપને કલિમાત કે જરિયે

الْحَقَّ بِكَلِمَتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكُفَّارِ ۝

હક સાબિત કરે ઓર કાફિરોં કી ۷۴ કાટ દે.

لِيُحَقِّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرُمُونَ ۝

તાકે વો હક કો હક સાબિત કરે ઓર બાતિલ કો બાતિલ બનાએ અગરચે મુજાહિમીન નાપસન્દ કરે.

إِذْ تَسْتَغْيِثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ

જબ કે તુમ અપને રબ સે મદદ તલબ કર રહે થે, તો ઉસ ને તુમ્હારી દુઆ કબૂલ કી

أَنِّي مُمْدُّكُمْ بِالْفِيْلِ مِنَ الْمَلِكَةِ مُرْدِفِيْنَ ۝

કે મેં લગાતાર આને વાલે એક હજાર ફરિશ્યોં કે જરિયે તુમ્હારી મદદ કરુંગા.

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرِيْ وَلَتَطْمِئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ

ઓર અલ્લાહ ને ઉસ કો નહીં બનાયા મગાર બશારત ઓર ઈસ લિયે તાકે ઉસ સે તુમ્હારે દિલ મુત્ભેઠન હો.

وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ

ઓર નુસ્રત નહીં હૈ મગાર અલ્લાહ હી કી તરફ સે. યકીનન અલ્લાહ જબરદસ્ત હૈ,

حَكِيمٌ إِذْ يُغَشِّيْكُمُ التُّعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ

હિકમત વાલા હૈ. જબ અલ્લાહ તુમ પર નીન્દ ડાલ રહા થા અપની તરફ સે અમન કે લિયે

وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَيَظْهَرَكُمْ بِهِ

ઓર તુમ પર આસ્માન સે પાની બરસા રહા થા તાકે ઉસ કે જરિયે તુમ્હેં પાક કર દે

وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رُجْزَ الشَّيْطَنِ وَلِيَرْبِطَ

ઓર તુમ સે શયતાન કી ગંધગી કો દૂર કર દે ઓર તુમ્હારે દિલોં કો

عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثْبِتَ بِهِ الْأَقْدَامُ إِذْ يُوحِيْ

મજબૂત કર દે ઓર ઉસ સે કદમોં કો જમા દે. જબ કે તુમ્હારા

رَبُّكَ إِلَي الْمَلِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَتَبِّعُوا الَّذِينَ

۲۶۷ فَرِيشتوں کو ہوکم دے رہا تھا کہ میں تمہارے ساتھ ہوں تو تم ہیماں والوں کو

أَمْنُواهُ سَالِقُ فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا

۲۶۸ جماءے ۲۷۰۔ انکریب میں کافرین کو دیلوں میں روپ

الرُّعبَ فَاصْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْتَاقِ وَاصْرِبُوا

۲۶۹ دل ہونگا، تو تم مارے گئنگوں کو ۶۵۲ اور عن کی

مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانِ ۝ ذَلِكَ بِإِنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ

۲۷۰ گلیوں کے ہر جو پر اجرب لگا اور یہ اس وجہ سے کہ ۶۷۰ نے اعلیاً اور عس کے رسویں کی

وَرَسُولَهُ ۝ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

۲۷۱ معاشرت کی اور جو بھی اعلیاً اور عس کے رسویں کی معاشرت کرے گا

فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ ذَلِكُمْ فَدُودُ قُوَّةٍ

۲۷۲ تو یقیناً اعلیاً سخت سزا دہنے والہ ہے۔ عس کو تم چھو

وَأَنَّ لِلْكُفَّارِ عَذَابَ النَّارِ ۝ يَا يَاهُمَا الَّذِينَ

۲۷۳ اور یہ کے کافرین کے لیے آج کا اجرب بھی ہے۔ اسے ہیماں

أَمْنُوا إِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا

۲۷۴ والوں! جب تم کوکھار کی جمایت کے مکاہل ہو جاؤ تو

فَلَا تُولُوْهُمُ الْأَدْبَارَ ۝ وَمَنْ يُؤْلِهِمْ يُوْمِدِّ

۲۷۵ تم عن کی ترک پیدا مات کرو (مات بھاگو) اور جو عن سے عس دین بھاگے

دُبَرَةً إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقَتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَى فِئَةٍ

۲۷۶ مگر وہ جو لداہ کے لیے کیا رہے پر آنے والہ ہو یا لشکر کی ترک کوپت ہاسیل کرنے والہ ہو،

فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَا وَهُ جَهَنْمُ

۲۷۷ تو یقیناً وہ اعلیاً کے گاجب کو لے کر لوتا اور عس کا ڈکانا جھننم ہے۔

وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ فَلَمْ تَقْتُلُوْهُمْ

۲۷۸ اور وہ بھری ۷۷۰ ہے۔ فیر تم نہیں کیا لیکن اعلیاً نے

وَلِكِنَ اللَّهَ قَاتَلَهُمْ ۝ وَفَارَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلِكِنَ اللَّهَ

۲۷۹ عس کو کتل کیا اور آپ نے بھڑی نہیں ہٹکی جب کے آپ نے ہٹکی بھی لیکن اعلیاً ہی نے ہٹکی۔

رَمِيٌّ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا

ओर इस लिये ताके अल्लाह अपनी तरफ से आजमाए ईमान वालों को अच्छी तरह आजमाना.

إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ۝ ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوْهُنْ

यकीनन अल्लाह सुनने वाले, ईलम वाले हैं. ये इस वजह से के अल्लाह काफिरों के

كَيْدُ الْكُفَّارِ ۝ إِنْ تَسْقِطُهُوا فَقَدْ جَاءُكُمْ

मकर को कमज़ोर करने वाले हैं. अगर तुम फ़ितह तलब करते हो तो यकीनन तुम्हारे पास फ़ितह आ

الْفَتْحُ ۝ وَإِنْ تَنْهَوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۝ وَإِنْ تَعُودُوا

पहोची. और अगर तुम बाज आ जाओ तो ये तुम्हारे लिये बेहतर है. और अगर तुम दोबारा ऐसा करोगे

نَعْدُ ۝ وَلَنْ تُغْنِي عَنْكُمْ فِتْكُمْ شَيْئًا

तो हम भी दोबारा ऐसा करेंगे. और हरिगिज तुम्हारे काम नहीं आयेंगी तुम्हारी जमर्हियत कुछ भी

وَلَوْ كَثُرَتْ ۝ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ يَا أَيُّهَا

अगरये वो किनी ही ज्यादा क्यूँ न हो. और ये इस लिये के अल्लाह ईमान वालों के साथ हैं. ए

الَّذِينَ آمَنُوا أَطْبَعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلُّوا

ईमान वालो! तुम अल्लाह और उस के रसूल की इताअत करो और उस से मुंह मत

عَنْهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ۝ وَلَا تَكُونُوا

मोडो इस हाल में के तुम सुनते भी हो. और तुम उन लोगों की तरह मत बनो

كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۝

जिन्हों ने कहा कि वो सुनते नहीं.

إِنَّ شَرَ الدَّوَآتِ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُ الْبُكُمُ الْذِينَ

यकीनन बदतरीन यौपाए अल्लाह के नजदीक वो बेहरे और गूंगे हैं जो

لَا يَعْقِلُونَ ۝ وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَا سَمَعُوهُمْ

समझते भी नहीं. और अगर अल्लाह उन में कोई भलाई जानता तो ज़रुर उन्हें सुनाता.

وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلُّوا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ۝ يَا أَيُّهَا

और अगर उन्हें अल्लाह सुनाता तो वो मुंह फ़ेरते ऐराज करते हुवे. ए ईमान वालो!

الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِبُوا لِهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ

तुम अल्लाह और रसूल की बात मानो जब तुम्हें वो पुकारें

لِمَا يُحِيقُّكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ

ऐसी चीज़ की तरफ़ जो तुम्हें किन्नगी देती है. और तुम जान लो के अल्लाह हार्दिल हो जाते हैं

الْمَرْءُ وَ قَلْبُهُ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝ وَاتَّقُوا

इन्सान और उस के दिल के दरभियान और ये के तुम उस की तरफ़ इकट्ठे किये जाओगे. और तुम डरो

فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً ۝

उस किन्ते (आजमाईश) से जो सिफ्ट तुम में से आलिमों को नहीं पहोचेगा।

وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ وَادْكُرُوا

और जान लो के अल्लाह सभत सजा देने वाले हैं. और तुम याद करो

إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلُ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ

जब के तुम थोड़े थे, जमीन में कमज़ोर किये जा रहे थे, तुम डरते थे कि

أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَأُولَئِكُمْ وَأَيْدِكُمْ

तुम्हें लोग उचक लेंगे, किंतु अल्लाह ने तुम्हें ठिकाना दिया और तुम्हारी ताईद की

بِنْصُرَةٍ وَرَزْقًا مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

अपनी नुस्खत के अरिये और तुम्हें उमदा चीज़ें खाने को ही ताके तुम शुक अदा करो.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ

ए ईमान वालो! ख्यानत मत करो अल्लाह और रसूल से

وَتَخُونُوا أَمْنِتُكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ وَاعْلَمُوا

और तुम अपनी अमानतों में ख्यानत मत करो ईस हाल में के तुम जानते हो. और जान लो के

أَنَّهُمْ أَمْوَالُكُمْ وَأُولَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۝ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ

तुम्हारे माल और तुम्हारी औलाद तो सिफ्ट आजमाईश हैं. और ये के अल्लाह के पास

أَجْرٌ عَظِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا

भारी अजर है. ए ईमान वालो! अगर तुम अल्लाह से डरोगे तो वो तुम्हारे लिये

الَّهُ يَجْعَلُ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتُكُمْ

हुक्म व बातिल के दरभियान ईसला करने वाली कुव्वत अता कर देगा और तुम से तुम्हारी भुराईयां

وَيَغْفِرُ لَكُمْ ۝ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝ وَإِذْ

दूर कर देगा और तुम्हारी मग़फिरत करेगा। और अल्लाह भारी ईजल वाले हैं. और जब के

يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْتُوْكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ

आप के साथ कुक्षिकार मकर कर रहे थे ताकि वो आप को कैद कर हैं या आप को कत्ल कर हैं या आप को

أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ خَيْرٌ

वतन से निकाल हैं. और वो मकर कर रहे थे और अल्लाह भी तद्बीर कर रहे थे. और अल्लाह

الْمُكَرِّينَ ۝ وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ أَيْتَنَا قَاتُوا قَدْ

बेहतरीन तद्बीर करने वाले हैं. और जब उन पर हमारी आयतें तिलावत की जाती हैं तो केहते हैं

سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا

बस हम ने सुन लिया, अगर हम चाहें तो यकीनन हम भी उस के जैसा कलाम कहें लें. ये तो

إِلَهَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَإِذْ قَاتُوا اللَّهُمَّ

सिफ़ पेहले लोगों की धड़ी हुई कहानियां हैं. और जब कु उन्होंने कहा ए

إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَامْطِرْ عَلَيْنَا

अल्लाह! अगर ये तेरी तरफ से हु क हैं, तो तू हम पर आसमान से

حِجَارَةً مِّنَ السَّمَاءِ أَوْ أَيْتَنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

पथर बरसा या हम पर दृग्नाक अजाब ले आ. हालांके अल्लाह उन्हें

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ ۝ وَمَا كَانَ

अजाब नहीं हो इस हाल में के आप (सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम) उन में हैं. और अल्लाह उन्हें

اللَّهُ مُعَذِّبُهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۝ وَمَا لَهُمْ

अजाब नहीं हो इस हाल में के वो इस्तिगशार कर रहे हों. और उन को क्या हुवा

أَلَّا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصْدُونَ عَنِ الْمَسْجِدِ

के अल्लाह उन को अजाब न हो इस हाल में के वो मरिजूटे हराम से रोकते

الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أُولَيَاءُهُ ۝ إِنْ أُولَيَاءُهُ

हैं, हालांके वो उस के हकदार भी नहीं हैं. उस के हकदार तो

إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَمَا كَانَ

सिफ़ मुत्तकी लोग हैं, लेकिन उन में से अक्सर जानते नहीं. और उन की नमाज़

صَلَّتْهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءٌ وَّ تَصْدِيَةٌ

भयतुल्लाह के पास सिवाए सीटीयां बजाने और तालियाँ के नहीं होती.

فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦﴾

तो अजाब यहो ईस वजह से कु तुम कुँझ करते थे.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا

यकीनन वो लोग जो काफिर हैं वो अपने माल खर्च करते हैं ताके वो

عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ

अल्लाह के रास्ते से रोकें. फिर वो अनकरीब उसे खर्च करेंगे, फिर वो

عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلِبُونَ هُوَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا

उन पर हसरत का आईस बनेगा, फिर वो मगलूब होंगे. और जो काफिर हैं

إِلَى جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٧﴾ لِيَبِيَّزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ

वो जहनम की तरफ ईकट्ठे किये जाएंगे. ताके अल्लाह भुरे को अरछे से

مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ فَيَرْكِمُهُ

अलग करे और अल्लाह भुरे को एक दूसरे के उपर कर दे, फिर उस को ईकट्ठा तेह ब तेह

جَمِيعًا فِيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ اُولَئِكَ هُمْ

कर दे, फिर उस को जहनम में डाल दे. यही लोग खसारा उठाने

الْخَسِرُونَ ﴿٨﴾ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْرِرُ

वाले हैं. आप काफिरों से इरमा दीजिये के अगर वो बाज आ जाएंगे तो उन के लिये मगाफिरत कर दी

لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ هُوَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ

जाएंगी उन गुनाहों की जो पेहले हो चुके. और अगर वो दोबारा ऐसा करेंगे तो पेहले लोगों का

سُنْتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٩﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ

तरीका गुजर चुका है. और तुम उन से किताल करो यहां तक के कुँझ का फिला बाकी न रहे

وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنْ انْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ

और हीन सारा का सारा अल्लाह ही के लिये हो जाए. फिर अगर वो बाज आ जाएं तो यकीनन

بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٠﴾ وَإِنْ تَوَلَّوا فَأَعْلَمُوا

अल्लाह उन के आमाल को देख रहे हैं. और अगर वो ऐराज करे तो तुम जान लो के

أَنَّ اللَّهَ مَوْلَكُمْ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرٌ ﴿١١﴾

अल्लाह तुम्हारा मौला है, बेहतरीन मौला और बेहतरीन मद्दत करने वाला है.